

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z wniosku E. G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 marca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013 r. Sąd Apelacyjny, Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) oddalił apelację E. G. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 lutego 2012 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, II Oddział w W. z dnia 13 października 2011 r. w przedmiocie wstrzymania wypłaty emerytury w związku z kontynuowaniem zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je przed nabyciem prawa do emerytury. W uzasadnieniach Sądów *meriti* przyjęto, że ubezpieczona nie należy do kategorii świadczeniobiorców, co do których Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285) orzekł o niezgodności art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) z art. 2 Konstytucji, skarżąca bowiem nabyła prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2003 r.

Skarga kasacyjna ubezpieczonej, obejmująca wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, zawierająca wniosek o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, została oparta na podstawie naruszenia art. 100 ust. 1, art. 101, art. 103a i art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 190 ust. 1 i ust. 4 Konstytucji RP oraz przepisów postępowania - art. 213 § 2 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, czy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 w zakresie mającym zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy dotyczy - jak napisano w jego sentencji - wszystkich osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., czy też – jak wynika z uzasadnienia tego wyroku - jedynie do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.?

Skarżąca podniosła również istnienie potrzeby wykładni art. 190 ust. 3 i 4 Konstytucji RP w zakresie skutków prawnych orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego w aspekcie czasowym oraz art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 256, poz. 1726) w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie których sądy apelacyjne w odniesieniu do ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r., wydają rozbieżne wyroki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Uwzględniając, że o istotności zagadnienia, którego istnienie stanowi przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, powinien decydować brak jego stanowczego rozstrzygnięcia w dotychczasowym orzecznictwie (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., II PK 66/10, niepubl.), należy dostrzec zaprezentowane w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego stanowisko potwierdzające niekolizyjność zastosowania art. 103a ustawy o emeryturach rentach z FUS z zasadą ochrony praw nabytych i zasadą zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa wobec emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. Sąd Najwyższy przyjmuje, że wskutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązuje, lecz w innym zakresie czasowym i w konsekwencji - podmiotowym, gdyż uchylenie przez Trybunał Konstytucyjny art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych tylko „w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy”, nakazuje przyjęcie, że poza zakresem przedmiotowym tego orzeczenia pozostają osoby, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. i których prawo do emerytury podlegało zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywały je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W tym kręgu pozostają osoby, które nabyły prawo do emerytury realizowane na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 r. na podstawie art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 9, poz. 118) do dnia 8 stycznia 2009 r. na podstawie art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507; por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 330/12, z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 593/12 i z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12, z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 4/13, z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 117/12 i III UK 118/12 – niepublikowane).

Wątpliwość co do konstytucyjności zastosowania art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczyła tych – i tylko tych – osób, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury wówczas, gdy treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego i stażu

ubezpieczeniowego, a realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia, a więc tylko tych osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 330/12, z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 593/12 i z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12 – niepublikowane).

Zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wobec wszystkich pozostałych emerytów, a więc tych, którzy uzyskali prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. i po dniu 1 stycznia 2011 r., nie narusza wzorców konstytucyjnych zastosowanych przez Trybunał. W chwili nabycia przez tych ubezpieczonych prawa do emerytury nie mogło powstać po ich stronie przekonanie, że emerytura będzie im wypłacana bez rozwiązania stosunku pracy. Pozostanie w zatrudnieniu w chwili nabywania prawa do emerytury równało się z decyzją o zawieszeniu jej wypłaty. W wyniku zmiany prawa przez powrót dawnej regulacji po dniu 1 stycznia 2011 r. przywrócono regułę, stosowaną w czasie nabycia przez nich prawa do emerytury, więc nie stanowiła ona o nadużyciu ich zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Co więcej, nieobowiązywanie przez pewien czas (od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.) wspomnianego warunku wypłaty emerytury mogło być dla nich tylko korzystne.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).